

Datum

2026-01-07

Plan mot kränkande behandling, trakasserier och aktiva åtgärder mot diskriminering

Ransbergs skola

Beslutad av: Rektor

Gäller från och med: 2026-08-18

Tidpunkt för aktualisering: 2027-01

Dokumentägare: Rektor

TIBRO

Tibro kommun
543 80 TIBRO

www.tibro.se
kommun@tibro.se

Växel: 0504-180 00

1. Inledning

1.1 Lagstiftning

Skolan har i uppdrag att arbeta för en skolmiljö som är fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Bestämmelser om detta finns i:

- Barnkonventionen
- 6 kap Skollagen (2010:800)
- Diskrimineringslagen (2008:567)
- Grundskolans läroplan Lgr22

Enligt 6 kap skollagen ska varje verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever samt genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. I skollagen anges också att trakasserier och sexuella trakasserier ska motverkas i enlighet med bestämmelser i diskrimineringslagen.

Varje skolenhet ska årligen upprätta en plan med en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av åtgärderna som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. I planen ska det också finnas en rutin för akuta situationer. Rutinerna ska vara kända av all personal.

I skollagen framhålls även skyldigheten för all personal att aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier som sker i samband med verksamheten och se till att sådan behandling och sådana trakasserier hanteras.

Personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för *allvarlig* eller *upprepad* kränkande behandling/trakasserier/sexuella trakasserier i samband med verksamheten är skyldig att informera rektor om detta. Om en elev anser sig ha blivit utsatt av personal ska rektor alltid informeras.

Rektor är skyldig att anmäla *allvarliga* eller *upprepade* kränkningar/trakasserier/sexuella trakasserier till huvudmannen samt om en elev anser sig ha blivit utsatt för liknande händelser av personal. Rektor ska se till att omständigheterna kring händelserna utreds och se till att de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden vidtas.

I 3 kap *diskrimineringslagen* finns regler om aktiva åtgärder mot diskriminering. Skolan har en skyldighet att aktivt arbeta med åtgärder riktade mot de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder. Arbetet med aktiva åtgärder innebär att arbeta förebyggande och främjande. Löpande dokumentation ska genomföras och arbetet ska ske i samverkan med elever och personal på skolan.

I det främjande arbetet ska samtliga diskrimineringsgrunder beaktas och arbetet ska integreras i den vardagliga verksamheten, i undervisningen, i personalens förhållningssätt, i den fysiska lärmiljön och i valet av pedagogiskt material.

Det förebyggande arbetet ska inriktas på risk- eller problemområden som identifieras genom kartläggning av verksamheten. Kartläggning kan göras på olika sätt genom till exempel enkäter, organiserade samtal med elever och personal eller trygghetsvandringar. Kartläggningarna ska analyseras och utifrån analysen ska varje skolenhet sätta upp mål för sitt förebyggande arbete. Skolenheten ska också besluta om vilka åtgärder som ska genomföras för att nå målen. Det ska framgå vem som är ansvarig för åtgärderna, när och hur de ska utvärderas.

1.2 Definitioner

Diskrimineringslagen skiljer på 6 olika diskrimineringsformer:

Direkt diskriminering: När en elev behandlas sämre än någon annan i jämförbar situation och missgynnandet har samband med någon av de 7 diskrimineringsgrunderna (att behandla lika olika).

Indirekt diskriminering: När tillämpning av bestämmelser eller kriterier framstår som neutrala men i praktiken missgynnar eleven i relation till någon av de 7 diskrimineringsgrunderna (att behandla olika lika).

Bristande tillgänglighet: När en elev med funktionsnedsättning missgynnas genom att en verksamhet inte vidtar skäliga tillgänglighetsåtgärder för att eleven ska komma i en jämförbar situation med en elev utan denna funktionsnedsättning som är skäliga utifrån krav på tillgänglighet i lag och annan författning, och med hänsyn till de ekonomiska och praktiska förutsättningarna, varaktigheten och omfattningen av förhållanden eller kontakten mellan verksamhetsutövaren och den enskilde, samt andra omständigheter av betydelse.

Trakasserier: En enskild handling som kränker en elevs värdighet utifrån en eller flera av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker en elevs värdighet.

Instruktioner att diskriminera: Att ge order eller instruktioner till någon i lydnads- eller beroendeförhållande att diskriminera någon utifrån de olika diskrimineringsformerna.

Andra definitioner:

Kränkande behandling är när en elevs värdighet kränks, men kränkningen inte har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Vid bedömning av kränkande behandling ska stor vikt fästas vid elevens upplevelse.

Främjande insatser: Det främjande arbetet har fokus på det positiva, att skapa en tillitsfull skolmiljö och respekt för allas lika värde. Det främjande arbetet förstärker sådant som fungerar och som vi vill se mer av.

Förebyggande åtgärder: Det förebyggande arbetet har fokus på att identifiera och avvärja risker för kränkningar, trakasserier och diskriminering i utbildningen.

1.3 Målsättning

Planen ska vara en hjälp i arbetet med att:

- **Främja** likabehandling och jämställdhet
- **Förebygga och förhindra** diskriminering, trakasserier och kränkande behandling
- **Förankra** arbetet hos samtliga elever, medarbetare och vårdnadshavare
- **Följa upp** de insatser som genomförts.

1.4 Planens innehåll

Planen har följande uppbyggnad:

- Främjande insatser
- Förebyggande åtgärder
- Resultat av kartläggningar från föregående läsår
- Utvärdering av mål från föregående läsår
- Mål och planerade insatser
- Riktlinjer och rutiner för att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling
- Rutiner för åtgärder i akuta situationer
- Årshjul som sammanfattar arbetet utifrån planen (Bilaga 1).

1.5 Delaktighet och förankring

Enligt skollagen och diskrimineringslagen ska arbetet med planen involvera både elever, personal och vårdnadshavare.

På skolenheten ges **eleverna** möjlighet att vara delaktiga i planen i samband med kartläggningar; till exempel genom att delta i trygghetsvandringar och enkäter. Det vardagliga arbetet ska också präglas av ett förhållningssätt som visar att elevernas tankar, idéer och åsikter är av stor vikt.

Vårdnadshavare kan ta del av planen på respektive skolenhets hemsida och deltar i kartläggningen genom att årligen besvara en enkät. Enkäten innehåller bland annat frågor om trygghet och kränkande behandling. På utvecklingssamtalen lyfts alltid frågor kopplat till trygghet.

All **personal** får information om planen vid läsårsstart. Arbetet utifrån planen synliggörs i ett årshjul samt dokumenteras i verksamhetens kvalitetsarbete. Arbetssättet utifrån planen utvärderas i trygghetsteamet en gång per år på respektive skolenhet.

2. Främjande insatser

Enligt skollagen ska all personal främja grundläggande demokratiska värderingar och de mänskliga rättigheterna. Vårt främjande arbete syftar till att förstärka respekten för allas lika värde. All personal på skolenheten ska vara goda förebilder och ha ett förhållningssätt som överensstämmer med de grundläggande värden som lyfts fram i läroplanerna för samtliga skolformer:

- människolivets okränkbarhet
- individens frihet och integritet
- alla människors lika värde
- jämställdhet mellan kvinnor och män
- solidaritet mellan människor.

Skolenhetens personal ska också förmedla de värden och rättigheter som uttrycks i barnkonventionen och utgå från vad som är barnets bästa.

Skolenhetens främjande arbete sker kontinuerligt under läsåret på följande sätt:

Skolans främjande arbete sker kontinuerligt under läsåret på följande sätt:

- Vandringsdagar - sker i samband med terminsstart där alla elever deltar i åldersblandade grupper.
- Temaarbete/ämnesevergripande arbete – sker återkommande under läsåret med åldersblandade grupper.
- Hälsovecka – sker under vårtermin och hösttermin för alla elever på skolan. Under veckan är det fokus på rörelse, aktivitet, psykisk hälsa med bland annat lektioner utifrån den mentala tallriksmodellen och kost.
- Stop min kropp vecka – sker under höstterminen utifrån Rädda barnens material.
- Aktivitetsdagar under läsåret är bland annat: FN-dagen, friluftsdagar, påskvandring, friidrottsdag och Ransbergsdagen där hela skolan deltar.

Samtliga främjande aktiviteter planeras, genomförs och följs upp utifrån skolans årshjul för ett aktivt elevinflytande.

3. Förebyggande åtgärder

3.1 Kartläggningar och observationer

Skolenheten arbetar aktivt med förebyggande åtgärder för att öka den upplevda tryggheten hos eleverna.

Kartläggningar som genomförs:

- September: Trygghetsvandringar för elever för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga. Trygghetsvandringarna görs fysiskt eller digitalt.
- Februari: Trygghetsvandringar för elever för att kartlägga platser som kan upplevas som otrygga.
- Februari-mars: Enkät till elever och vårdnadshavare. Resultatet från enkäterna analyseras på varje skolenhet.
- Vår och höst: Samtal om trygghet och studiero genomförs på utvecklingssamtal.

3.2 Andra förebyggande åtgärder

Rastvärdskap – under elevernas raster finns ett rullande rastvärdschema för att säkerställa vuxennärvaro. I samband med trygghetvandring och ärenden för kränkande behandling identifieras otrygga platser där rastvärd särskilt behöver trygga platsen eller området. Alla rastvärdar har gul väst på sig för att vara synlig för eleverna. Rastvärdar är närvarande, delaktiga och tar ansvar för exempelvis lagindelning vid fotboll, innebandy och andra lag lekar under rasten. Rastvärdar agerar likvärdigt vid konflikter, kränkningar, trakasserier eller diskriminering, utifrån skolans arbete mot alla former av kränkande behandling, diskriminering och trakasserier. Konflikthantering sker i enlighet med modellen för respektfull konflikthantering. Om kränkning uppstår, konflikter i relationer eller annan orsak till att eleverna behöver stöd av vuxen sker kommunikationen genom trygghetsteam till arbetslagen. Det är hela skolans ansvar att arbeta för en trygg skolmiljö hela dagen.

Rastaktiviteter – under förmiddagsrasten måndag-fredag kl. 09.30-10.00 sker vuxenledda rastaktiviteter vilket skolans fritidspedagoger ansvarar för. Vilka aktiviteter som genomförs kommande vecka/under veckan publiceras informeras till eleverna i klassrum samt genom aktivitet schema vid kapprummet.

Närvarande vuxna – för att förebygga kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering finns närvarande vuxna vid platser i skolmiljön som identifierats som "riskzoner" men även på allmänna ytor där eleverna vistas.

Trygghetsteam – på Ransberg skola har vi trygghetsteam bestående av personal och elever. Skolans trygghetsteam leds av skolans kurator på uppdrag av rektor. Varannan vecka träffas trygghetsteam med personal bestående av representant från skolans fritidshem, lärare i åk F-3 samt lärare i åk 4-6. En gång/månad träffas elevrepresentanter för trygghetsteam bestående av elever från åk 1-6.

Livsviktiga snack i skolan – genomförs under vårterminen i åk 4 i samarbete mellan klasslärare och skolkurator. Arbetet, Livsviktiga snack, bygger på kunskapen om att barn som kan prata om känslor mår bättre. De löper mindre risk för depression och suicid i framtiden och är mer benägna att söka stöd och hjälp när de inte mår bra. Materialet ökar också elevernas resiliens och psykologiska flexibilitet, bland annat genom att de får träna på att hitta funktionella copingstrategier.

Språkbruk – ett av Ransbergs skolas gemensamma mål är att arbeta förebyggande för ett bättre språkbruk och därmed även öka trivselen, tryggheten och studieron på skolan. Detta arbete har genererat i ett gemensamt förhållningssätt bland personal gällande bemötande och agerande då elever uppmärksammas använda ett negativt språkbruk.

Värdegrundsarbete – utöver det dagliga arbetet med gemensamma förhållningssätt bland personal om hur vi är och förväntas vara mot varandra så sker värdegrundsarbetet i samtliga årskurser under läsåret.

Klassrumsregler – under läsåret har samtliga årskurser, likt föregående läsår, arbetat med klassrumsregler enligt skolans årshjul för elevinflytande. Syftet är att elevernas medverkan och inflytande över vilka klassrumsregler som gäller i just min klass bidrar till en ökad motivation att följa dessa vilket leder till en ökad trygghet och förbättrad studiero.

Förväntansdokument – för att tydliggöra förväntningar om vad vårdnadshavare och elever kan förvänta sig av skolan och vad skolan förväntar sig från vårdnadshavare och elever finns ett förväntansdokument.

Skolregler – på skolan har vi tydliga skolregler med en plan med konsekvenser vid regelbrott som är gemensamma för alla elever.

4. Resultat och analys av kartläggningar

Nedan presenteras Ransbergs skolas kartläggningar, resultat, analys och fortsatt planering för främjande, förebyggande och åtgärdande arbete. Aktuellt dokument används som en del av skolans arbete för att främja likabehandling, trygghet, trivsel och studiero, motverka diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Samtliga kartläggningar som presenteras har genomförts under läsåret 2025/2026.

Resultat från trygghetsvandringar HT25 och VT26

Kartläggningen genomförs i september och februari varje läsår i form av en trygghetsvandring. På Ransberg skola genomförs trygghetsvandringen digitalt med hjälp av bildstöd. Eleverna i årskurserna förskoleklass-åk 3 genomför trygghetsvandringen individuellt med stöd av skolans kurator. Eleverna i åk 4-6 genomför trygghetsvandringen med stöd av klasslärare.

Resultat inomhusmiljö HT25

128/142 motsvarar 90 % av alla elever på skolan. Eleverna i F-klass – åk 4 har besvarat enkäten individuellt med stöd av skolkurator. Eleverna i åk 5-6 har besvarat enkäten individuellt med stöd av klasslärare.

Fördelningen mellan kön är 64 flickor, 63 pojkar och 1 elev som identifierar sig som annat.

105/128, 82 % av eleverna som besvarat enkäten uppger att de känner sig trygga i hela skolans inomhusmiljö. De platser som fler än tre av eleverna upplever som otrygga är:

- 6/128 upplever att klassrummet kan vara otryggt.
- 7/128 upplever att kapprummet kan vara otryggt.
- 11/128 upplever att omklädningsrummet kan vara otryggt.

Resultat inomhusmiljö VT26

138/142 motsvarar 97 % av alla elever på skolan. Eleverna i F-klass – åk 3 har besvarat enkäten individuellt med stöd av skolkurator. Eleverna i åk 4-6 har besvarat enkäten individuellt med stöd av klasslärare.

Fördelningen mellan kön är 69 flickor, 68 pojkar och 1 elev som identifierar sig som annat.

113/138, 80 % av eleverna som besvarat enkäten uppger att de känner sig trygga i hela skolans inomhusmiljö. De platser som fler än tre av eleverna upplever som otrygga är:

- 13/138 upplever att kapprummet kan vara otryggt.
- 11/138 upplever att omklädningsrummet kan vara otryggt.
- 4/138 upplever att idrottshallen kan vara otrygg.
- 4/138 upplever att matsalen kan vara otrygg.

Analys av trygghetsvandring – inomhusmiljö

Utifrån resultaten av trygghetsvandringen i skolans inomhusmiljö kan vi se en likvärdighet gällande antal elever som upplever trygghet i hela skolans inomhusmiljö, ca 80 %. Detta antal är även likvärdigt föregående läsårs resultat. Vi kan dock se att fler elever känner otrygghet i kapprummet, främst bland eleverna i årskurserna F-3. Orsaker till otryggheten uppges främst vara att det kan bli trångt och därmed "knuffigt".

Under läsåret har rutiner för in,- och utgång från skolgården samt närvaro och placering av vuxna setts över och strukturerats för att inte samtliga elever på lågstadiet skall gå in och ut samtidigt. Även organiseringen av vuxennärvaro i kapprum och matsal har setts över för att öka tryggheten. En orsak till att "knuffande" uppstår kan vara att eleverna är ivriga inför att gå ut på rast, till bussen eller hem efter skolan. Eleverna blir då mer

oförsiktiga i sin iver att komma ut/hem. Ytan i kapprummet är också liten per elev vilket medför att trängsel uppstår.

Omklädningsrummen till idrotten är en återkommande "riskzon" för otrygghet och den upplevda otryggheten grundar sig främst i för hög ljudvolym. Verksamheten är organiserad så att det alltid ska finnas en vuxen i alternativt utanför omklädningsrummet för att öka tryggheten. Elevernas ansvar för ljudvolym är ett utvecklingsområde som skolan under läsåret har arbetat aktivt med men som även fortsatt behöver arbetas vidare med för att öka tryggheten i omklädningsrummen.

Resultat utomhusmiljö HT25

128/142 motsvarar 90 % av alla elever på skolan. Eleverna i F-klass – åk 4 har besvarat enkäten individuellt med stöd av skolkurator. Eleverna i åk 5-6 har besvarat enkäten individuellt med stöd av klasslärare.

Fördelningen mellan kön är 65 flickor, 62 pojkar och 1 elev som identifierar sig som annat.

114/128, 89 % av eleverna som besvarat enkäten uppger att de känner sig trygga i hela skolans utomhusmiljö. De platser som fler än tre elever upplever som otrygga är:

- 4/128 elever upplever att det utanför hemvisten kan upplevas som otryggt
- 3/128 elever upplever att skogen "mörkis" kan upplevas som otrygg
- 3/128 elever upplever att bollzonen kan upplevas som otrygg
- 3/128 elever upplever att fotbollsplanen kan upplevas som otrygg

Resultat utomhusmiljö VT26

137/142 motsvarar 96 % av alla elever på skolan. Eleverna i F-klass – åk 3 har besvarat enkäten individuellt med stöd av skolkurator. Eleverna i åk 4-6 har besvarat enkäten individuellt med stöd av klasslärare.

Fördelningen mellan kön är 66 flickor, 70 pojkar och 1 elev som identifierar sig som annat.

112/137, 82 % av eleverna som besvarat enkäten uppger att de känner sig trygga i hela skolans utomhusmiljö. De platser som fler än tre elever upplever som otrygga är:

- 10/137 elever upplever att skogen "mörkis" kan upplevas som otrygg,
- 10/137 elever upplever att fotbollsplanen kan upplevas som otrygg
- 6/137 elever upplever att skogen "ljusis" kan upplevas som otrygg,
- 3/137 elever upplever att bollzonen kan upplevas som otrygg

Analys av trygghetsvandring – utomhusmiljö

Utifrån resultatet av trygghetsvandring i skolans utomhusmiljö kan vi se att ett likvärdigt antal elever upplever trygghet i hela skolans utomhusmiljö när vi jämför resultatet för Ht25 och Vt26 utifrån svarsfrekvensen. Fler antal elever uppger dock platser som otrygga, vi kan också utläsa att enskilda elever uppger flera platser som otrygga. Fotbollsplanen är en riskzon för otrygghet vilket främst upplevs av elever i åk 1 - 3. Orsaker som uppges är att det kan bli bråk där, "tjaffsigt" och att det sägs fula ord. Alla elever har olika toleransnivå och erfarenhet vad gäller fotboll men enligt skolans regler är hårt spel eller negativt språkbruk inte tillåtet. I tidigare kartläggningar har det framkommit att

framgångsfaktorer för tryggheten på fotbollsplanen varit vuxennärvaro och tydliga regler, något som skolan aktivt jobbar med. En förändring som även genomförts är att eleverna inte själva lånar bollar utan det är en vuxen som tillhandahåller bollar, detta för att eleverna inte ska ges möjlighet att påbörja spel innan vuxen är på plats. Fler elever under Vt26 upplever otrygghet i skogen "mörkis", elever i årskurs F-3 och de orsaker som uppges är oro att inte höra när det ringer in, att elever brottas där, att det kan finnas läskiga saker samt att det inte alltid finns rastvärdar där. Det har kommit till personals kännedom att det berättats läskiga sagor mellan eleverna om skogen vilket bidragit till otryggheten. Liksom att elever brottas och "skojbråkar" längre in i skogen, vilket gjort att vuxna inte alltid upptäckt detta. Otryggheten i "ljusis" upplevs av elever i årskurs F-3 och där orsakerna uppges vara bråk om klasskojorna. Utifrån elevernas upplevelse har rastvårdschema setts över så att en vuxen alltid kan vara i "mörkis" och "ljusis". Återkommande diskussioner om klasskojorna har även skett i klasserna där konflikter oftast startats genom oenighet mellan eleverna om pinnar och byggmaterial till kojorna.

Enkätresultat VT26

Kartläggningen genomförs i februari/mars varje läsår. 138/142 elever har besvarat enkäten, alltså 97 % av skolans elever. Resultatet nedan beräknas utifrån de elever som besvarat enkäten. Resultaten presenteras utifrån låg, - respektive mellanstadiet. På lågstadiet, förskoleklass – årskurs 3, går totalt 89 elever på skolan, varav 88 elever har besvarat enkäten. På mellanstadiet, årskurs 4- 6, går totalt 53 elever på skolan, varav 50 elever har besvarat enkäten.

Trygghet årskurs F-3

Svarsfrekvens 88/89 elever, 40 flickor och 48 pojkar.

Jag känner mig trygg i skolan:

Ja – 78 (flickor 38/40, pojkar 40/48)

Ibland - 9 (flickor 1/40, pojkar 8/48)

Nej – 1 (flicka)

Det finns ingen skillnad mellan årskurserna F-3 vad gäller upplevelsen av trygghet på skolan. Fler pojkar än flickor uppger att de upplever trygghet på skolan ibland, resultatet är jämnt fördelat mellan årskurserna med 2 pojkar/årskurs.

Det kan ej ses någon skillnad gällande upplevelsen av trygghet på skolan jämfört med föregående läsår då resultaten är likvärdiga.

Jag känner mig trygg i min klass:

Ja – 84 (flickor 38/40, pojkar 46/48)

Ibland - 2 (flickor 1/40, pojkar 1/48)

Nej – 2 (flickor 1/40, pojkar 1/48)

Den årskurs där samtliga elever känner trygghet i klassen är årskurs 3 vilket även överensstämmer med föregående läsårs resultat. De elever som uppger att de inte känner sig trygga i klassen är en pojke i F-klass och en flicka i åk 1. Det går ej att utläsa skillnad mellan könen i respektive årskurs utifrån upplevelsen att vara trygg ibland eller nej. I åk 2

ses en ökning av tryggheten i klassen då det föregående läsår var tre pojkar som uppgav att de ibland var trygga till att det i aktuell kartläggning är en pojke som uppgav detsamma.

Trygghet årskurs 4-6

Svarsfrekvens 50/53 elever, 29 flickor och 21 pojkar.

Jag känner mig trygg i skolan:

Alltid – 30 (flickor 15/29, pojkar 15/21)

Oftast – 15 (flickor 11/29, pojkar 4/21)

Ibland – 4 (flickor 2/29, pojkar 2/21)

Aldrig – 1 (flicka)

I åk 4 känner sig samtliga elever trygga alltid eller oftast vilket överensstämmer med föregående läsårs resultat, detta trots ett stadiabyte. I åk 5 är det en flicka som ibland känner sig trygg och en flicka som aldrig känner sig trygg, vilket är en skillnad avseende två flickor jämfört med föregående läsår då ingen elev uppgav detta. I åk 6 uppgav två pojkar och en flicka att de känner sig trygga ibland, vilket är en skillnad då en elev föregående läsår uppgav att hen kände otrygghet ibland, eleven uppgav föregående läsår konststillhörigheten som "annat".

Jag känner mig trygg i min klass:

Alltid – 37 (flickor 20/29, pojkar 17/21)

Oftast – 10 (flickor 7/29, pojkar 3/21)

Ibland – 3 (flickor 2/29, pojkar 1/21)

Aldrig - 0

Samtliga elever i åk 4 känner sig alltid eller oftast trygga i sin klass. Två flickor i åk 5 uppgav att de ibland känner sig trygga i klassen, föregående läsår uppgav ingen elev detta. I åk 6 uppgav en pojke att han ibland känner sig trygg i klassen, föregående läsår uppgav en elev med konststillhörigheten "annat" att hen kände otrygghet ibland. Det kan utläsas en mindre förändring gällande tryggheten i klassen avseende flickor åk 5.

Resultat Skolinspektionens enkät - årskurs 5

18 elever i årskurs 5 har besvarat Skolinspektionens enkät där resultatet presenteras i medelvärde av index 0-10, där högre index indikerar en högre grad av nöjdhet. Elevernas upplevelse av trygghet visar följande:

Trygghet – 8,7

Förhindra kränkningar – 7,9

Känner du dig rädd för andra elever i skolan – 9,4

Känner du dig rädd för någon lärare eller annan vuxen i skolan – 8,8

Känner du dig trygg i skolan – 8,3

Litar du på att de vuxna i skolan gör tillräckligt om någon elev i skolan blir illa behandlad – 8,0

Tycker du att de vuxna på skolan har koll på vad som händer på rasterna – 7,8

Känner du att det finns någon vuxen på skolan som bryr sig om hur du mår – 8,6

Samtliga resultat för Ransberg skola visar ett högre nöjdhetsindex jämförelsevis med medelvärdet för samtliga deltagande skolenheter i mätningen.

Analys

Kartläggningen visar överlag mycket goda resultat gällande elevernas upplevelse av trygghet på skolan, med en hög svarsfrekvens (97 %), vilket stärker resultatens tillförlitlighet. Både på låg- och mellanstadiet uppger en stor majoritet av eleverna att de känner sig trygga i såväl skolan som i sin klass.

På lågstadiet är tryggheten stabil och hög, och resultaten är i stort sett oförändrade jämfört med föregående läsår, att tillägga är att skolan då även mottagit en ny förskoleklass. Nästan samtliga elever upplever trygghet i både skolan och klassrummet, vilket tyder på att befintliga arbetssätt fungerar väl. På mellanstadiet kvarstår en generellt hög trygghetsnivå. Årskurs 4 utmärker sig med mycket goda resultat, där samtliga elever uppger att de alltid eller oftast känner sig trygga, trots övergången till nytt stadie. Även resultatet från Skolinspektionens enkät i årskurs 5 visar genomgående höga värden, som dessutom ligger över riksgenomsnittet inom samtliga områden. Detta indikerar en stark tilltro till vuxna och skolans arbete.

Sammantaget tyder resultaten på att skolan har ett väl fungerande trygghetsarbete, särskilt i de yngre åldrarna, där tryggheten är stabil över tid. De variationer som framträder i mellanstadiet kan delvis förstås utifrån åldersrelaterade faktorer, där sociala relationer blir mer komplexa och elevernas upplevelser mer nyanserade. Skolan visar på goda resultat och en stabil grund i sitt trygghetsarbete, med hög tillit till vuxna och ett positivt klimat. Samtidigt finns behov av ett fortsatt systematiskt och riktat arbete för att säkerställa att alla elever, oavsett årskurs eller kön, upplever en trygg och förutsägbart skolmiljö i alla situationer.

Anmälningar av kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Anmälningar och ärenden för kränkande behandling följs kontinuerligt i skolans trygghetsteam. Där även statistik, ärendens karaktär och omfattning även beaktas. Om en elev behöver tryggas i skolmiljön på grund av kränkande behandling kommuniceras detta till berörd personal och åtgärder genomförs för att säkerställa elevens trygghet.

Resultat

Under läsåret 25/26 (till och med 31 mars 2026), har 41 ärenden upprättats i DF-respons där elev upplevts ha kränkt annan elev, antalet upprättade ärenden är 6 färre än föregående läsår. Ärendefördelningen ser ut enligt följande:

	Antal anmälningar av kränkande behandling 2508–2603			Antal anmälningar som har bedömts som en kränkning
	Totalt 41	Pojkar	Flickor	Totalt 34
Förskoleklass	1	1		1
Åk 1	6	5	1	3
Åk 2	13	11	2	11
Åk 3	7	6	1	5

Åk 4	6	5	1	6
Åk 5	2	1	1	2
Åk 6	6	5	1	6
Fritidshemmet	11			8

Det är liksom föregående läsår, lågstadiet som har flest upprättade anmälningar för kränkande behandling. Framför allt årskurs 2 sticker ut vilket även föregående läsår var den årskurs där flest anmälningar upprättades. Föregående läsår upprättades 21 anmälningar i dåvarande årskurs 1 jämförelsevis med 13 upprättade anmälningar för aktuellt läsår. Vi kan även utläsa en minskning av anmälningar i nuvarande årskurs 4 jämfört med föregående läsår då 12 ärenden upprättades.

Fysiska kränkningar är det som är vanligast, 30/41 upprättade anmälningar avser fysisk kränkning.

Den plats som oftast förekommer i samband med kränkande behandling är skolgården och då under raster.

En anmälan som upprättats bedöms ha samband med diskrimineringsgrunden religion/annan trosuppfattning. Föregående läsår upprättades en anmälan som bedömdes ha samband med diskrimineringsgrunderna.

5. Utvärdering av mål från HT25–VT26

Mål 1: Öka elevernas medvetenhet kring det egna beteendet för en förbättrad studiero, ökad trygghet och lärande.

Följande insatser har genomförts

- Normer och värdegrund
- Arbeta för en tryggare miljö i kapprummet
- Klassrumsregler
- Arbeta för ett förbättrat språkbruk

Analys av genomförda insatser

Arbetet med normer och värdegrund är ett aktivt arbete varje skoldag, det är ett av skolans kärnuppgifter och ett ständigt pågående arbete.

Utformade rutiner för in,- och utgång gällande lågstadiet har givit varierat resultat under läsåret. Under höstterminen -25 upplevde fler elever trygghet i kapprummet vilket vi ser har minskat under vårterminen -26. Det är fler elever i årskurserna vilket bidrar till att det blir trängre i kapprummet. Eleverna har överlag mer kläder på sin plats och vi ser att de inte alltid tar med sig kläderna hem. Detta tillsammans med att vi ser en iver och glädje inför att gå ut på rast samt effektiva elever vid ingång efter rast gör att miljön kan uppfattas som otrygg, då det kan bli trångt och hög ljudvolym. Vuxna placerar sig i kapprummet och finns tillhands för att stötta eleverna.

I samband med trygghetvandringar, klassråd och klassrumsreglers utformande och revideringar diskuteras ständigt ljudvolymen som en viktig faktor för trygghet, studiero och lärande tillsammans med eleverna. Vi kan se att det delvis ger resultat samtidigt som vi också uppmärksammar att detta är ett fortsatt utvecklingsområde där den individuella medvetenheten kring det egna beteende fortsatt behöver utvecklas.

Arbetet med att utveckla ett mer respektfullt och medvetet språkbruk på skolan är både angeläget och långsiktigt. En majoritet av eleverna uppger att vuxna ingriper när de hör svordomar eller olämpligt språk, vilket tyder på att personalen i stor utsträckning agerar konsekvent och enhetligt vid oönskat språkbruk. Kartläggningar visar samtidigt att få elever själva anser att de använder ett sådant språk, medan betydligt fler uppger att de hör andra elever svära eller uttrycka sig olämpligt. Detta indikerar att arbetet med språkbruk behöver vara kontinuerligt och närvarande i skolans vardag. Det är därför viktigt att vi vuxna fortsätter att vara tydliga förebilder, samt aktivt uppmärksammar och vägleder eleverna när oönskat språk används.

Följande behov/utvecklingsområden har uppmärksammats

- Öka elevernas ansvar och medvetenhet kring ljud, språkbruk och det egna beteendet.
- Se över organisationen och rutiner för in- och utgångar.

Mål 2: Professionalitet i ärenden som rör kränkande behandling

Följande insatser har genomförts

- Specificera vad som är åtgärder och hur det skiljer sig från uppföljning i dokumentationen
- Fortsätta gemensamma diskussioner och erfarenhetsutbyte kring kränkande behandling
- Respektfull konflikthantering

Analys av genomförda insatser

I samband med hantering av ärenden av kränkande behandling har diskussionen om vad som är konkreta åtgärder och vad som skiljer sig i uppföljningen skett med viss personal. Detta har inte genomförts gemensamt i personalgruppen utan i enskilda ärenden. För att all personal ska ges möjlighet till en samlad information och kompetensutveckling ser vi behov av ett gemensamt fortsatt arbete.

Vidare kräver implementering av gemensamma förhållningssätt och metoder både uthållighet och kontinuitet över tid. Det handlar inte enbart om att informera, utan om att skapa en levande process där personalen ges möjlighet att reflektera över sitt arbete, utbyta erfarenheter och pröva gemensamma strategier i praktiken. Ett sådant erfarenhetsutbyte kan bidra till ökad samsyn, stärkt professionell trygghet och en mer enhetlig hantering av liknande situationer. Samtidigt finns ett behov av att tydliggöra och förankra skolans gemensamma förhållningssätt vid konflikthantering, så att elever möts av en konsekvent och förutsägbart vuxenrespons oavsett situation eller ansvarig personal

Följande behov/utvecklingsområden har uppmärksammats

- Samsyn och tydlighet kring gemensamma metoder
- Struktur och systematik gällande ärenden för kränkande behandling

6. Mål och planerade insatser HT26–VT27

Genomförda kartläggningar samt utvärdering av tidigare mål har resulterat i att följande mål har formulerats för läsåret 26/27.

- **Mål 1:** Öka elevernas ansvar och medvetenhet kring ljud, språkbruk och det egna beteendet.

Planerade insatser/aktiviteter:

- Begreppsförståelse tex studiero, ansvar, beteende och dess påverkan. *Ansvarig: Trygghetsteam tillsammans med all personal, uppföljning sker kontinuerligt under läsåret, första v.44.*
- Arbete med förbättrat språkbruk. *Ansvarig: Trygghetsteam och all personal, uppföljning sker kontinuerligt under läsåret, första v. 44.*

Mål 2: Samsyn och tydlighet kring gemensamma metoder och förhållningssätt

Planerade insatser/aktiviteter:

- Reflektera, utvärdera och samsyn kring gemensamma metoder. *Ansvarig: EHT och all personal, uppföljning december 2026.*
- Reflektera, utvärdera och samsyn om gemensamma förhållningssätt. *Ansvarig: Ansvarig: EHT och all personal, uppföljning december 2026.*

7. Riktlinjer och rutiner för att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling

För att förhindra diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling arbetar vi utifrån ett förhållningssätt med närvarande personal. Det finns vuxennärvaro under hela skoldagen, inklusive raster, och flertalet pedagoger äter pedagogisk lunch tillsammans med eleverna. På raster erbjuds olika aktiviteter. Vi involverar elever i trygghetsvandringar för att få reda på vilka platser som kan upplevas som otrygga och personal är därefter extra uppmärksamma på dessa platser.

En elev som berättar att hen känner sig kränkt, ledsen, arg, sårad eller skadad ska alltid tas på allvar. All personal är skyldig att aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling, trakasserier och sexuella trakasserier i samband med verksamheten och se till att sådan behandling och sådana trakasserier hanteras.

Att *aktivt uppmärksamma* händelser innebär till exempel att vara uppmärksam på:

- signaler som indikerar att en elev är ensam eller utsatt
- om det finns konflikter i elevgruppen som det finns skäl att ingripa i
- om det finns en jargong eller språkbruk i elevgruppen som inte står i överensstämmelse med utbildningens värdegrund och de normer och värden som ska prägla verksamheten.

Att *motverka* denna typ av händelser innebär att all personal reagerar genom att ingripa och avbryta handlingen.

Om en vårdnadshavare känner oro eller uppmärksammat någon form av kränkande behandling, trasserier, sexuella trakasserier eller diskriminering vänder de sig till sin klasslärare/mentor. Om de upplever att personal är inblandad i händelserna kontaktas ansvarig rektor.

Om en elev anser sig ha blivit utsatt för *allvarlig* eller *upprepad* kränkande behandling/trakasserier/sexuella trakasserier i samband med verksamheten är all personal skyldig att informera rektor. Detta görs via det digitala systemet DF Respons.

I regeringens proposition 2025/26:196 ges exempel på att *allvarlig* kränkning kan vara att en elev:

- anser sig utsatt för behandling som kan misstänkas utgöra ett brott (undantaget bagatellartad brottslighet vid enstaka tillfällen)
- uppges bli utsatt av flera andra elever
- är betydligt yngre än de som uppges kränka
- är särskilt sårbar och därför kan tänkas bli mer utsatt och reagera mer kraftigt (t.ex. elev som tidigare har varit utsatt för kränkande behandling på en annan skolenhet eller elever med funktionsnedsättningar).

Om en elev anser sig ha blivit utsatt för flera handlingar som i sig kan framstå som ringa, men har skett vid upprepade tillfällen ska rektor informeras. Rektor ska också informeras om personal noterar att en elev ofta är ensam och blir utesluten ur gruppen.

Om en elev anser sig ha blivit utsatt av personal ska rektor alltid informeras via DF Respons och sådana händelser ska alltid utredas.

Rektor är skyldig att anmäla *allvarliga* eller *upprepade* kränkningar/trakasserier/sexuella trakasserier till huvudmannen samt om en elev anser sig ha blivit utsatt för liknande händelser av personal. Rektor ska se till att omständigheterna kring händelserna utreds och se till att de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden vidtas.

8. Rutiner för åtgärder i akuta situationer

Personal uppmärksammar elev som kränker/trakasserar andra elever

1. Gå in och bryt om du ser en handling som kan vara en kränkning/trakasserier.
Tillkalla andra vuxna om du inte kan hantera situationen på egen hand.
2. Prata med inblandade parter.
3. Kontakta klasslärare/mentor som i sin tur informerar vårdnadshavare.
4. Du som uppmärksammade kränkningen gör en anmälan i DF Respons:
<https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx> Anmälan ska ske skyndsamt.
5. Rektor tar emot anmälan och utser en eller flera utredare i DF Respons. Systemet skickar automatiskt e-post till huvudmannen.
6. Den/de som utreder samlar in tillräckligt med information för att bedöma om eleven har blivit utsatt för kränkande behandling/trakasserier. Utredaren dokumenterar vilka åtgärder som behöver genomföras för att få stopp på kränkningarna. Inblandade elever ska involveras i utredningen.
7. Ansvarig utredare bedömer om händelsen är att betrakta som kränkande behandling/trakasserier, avslutar utredningen och bedömer om uppföljning behövs.
8. Ärendet följs upp vid behov. Uppföljningar dokumenteras i DF Respons.
9. Rektor granskar utredningen och uppföljningar samt avslutar ärendet alternativt ger förslag till ytterligare åtgärder och uppföljning.
10. Om handlingen anses vara ett brott tar rektor ställning till om en polisanmälan ska göras.

Elev eller vårdnadshavare uppmärksammar elev som kränker/trakasserar elev

1. Elev och/eller vårdnadshavare kontaktar ansvarig klasslärare/mentor.
2. Klasslärare/mentor gör en anmälan i DF Respons:
<https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx>
3. Följ steg 5–9 ovan.

Elev, vårdnadshavare eller personal uppmärksammar personal som kränker/diskriminerar elev

1. Rektor kontaktas.
2. Rektor genomför samtal med berörd vuxen.
3. Rektor informerar vårdnadshavare.
3. Rektor gör en anmälan i DF Respons: <https://tibro.dfrespons.se/Login.aspx>
4. Rektor utreder händelsen. Systemet skickar automatiskt e-post till huvudmannen.
5. Rektor följer steg 6–9 ovan.
6. Om handlingen anses vara ett brott kontaktas sociala myndigheter och polis.

Bilaga: Årshjul utifrån plan mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

	September	Oktober
Fortsatt planering av aktiviteter utifrån nya mål. Team/arbetslag tar hänsyn till målen i sin planering för undervisningen i respektive ämne.	Rektor ser till att den nya planen mot kränkande behandling, trakasserier och diskriminering publiceras på skolans hemsida. Vårdnadshavare informeras av rektor via Infomentor om att planen finns på hemsidan. Varje skolenhet börjar arbeta med de planerade insatserna. Trygghetsvandringar genomförs under september/oktober.	Verksamhetschef för grundskolan reviderar den gemensamma mallen, presenterar för grundskolans ledningsgrupp och lägger ut reviderad mall på Inredan. Resultaten av trygghetsvandringar sammanställs och dokumenteras i planen för kommande läsår.
Juli	Uppföljning Utvärdering Utveckling	November
		Personal och elever informeras om resultat från trygghetsvandringar. Enkätperiod för elever och vårdnadshavare: 2/11–18/11.
Juni		December
Trygghetsteamet slutför uppföljningen av nuvarande mål och insatser. Nya mål och insatser/aktiviteter formuleras till kommande läsår.		Trygghetsteamet tar del av enkätresultat och påbörjar analys. Resultat och analys skrivs in i planen för kommande läsår.
Maj		Januari
Resultat från Skolinspektionens enkät publiceras (vartannat år), analyseras av trygghetsteamet och dokumenteras i planen för kommande läsår.		Resultat och analys av enkäten presenteras för all personal. Elever får del av resultat från enkäten. Skolinspektionens enkät genomförs vartannat år.
April	Mars	Februari
Trygghetsteamet får del av underlag från DF Respons, analyserar antalet ärenden om kränkande behandling (augusti-mars) samt dokumenterar i planen för kommande läsår. Trygghetsteamet följer upp mål och planerade insatser samt dokumenterar i planen för kommande läsår. Rektorer deltar i trygghetsdialog på nämndsmöte där mål och insatser i nuvarande plan presenteras samt analys från trygghetsvandringar och enkät.		